

Ustawa o kosztach komorniczych

Komentarz

Ustawa o kosztach komorniczych

Komentarz

Redakcja naukowa

dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. US
dr hab. Joanna Studzińska, prof. ALK

Autorzy

Kinga Flaga-Gieruszyńska, Grzegorz Kamieński
Aleksandra Klich, Joanna Studzińska, Marcin Uliasz
Artur Żurowicz

stan prawny na dzień
1 czerwca 2026 r.

Recenzent
dr hab. Jarosław Szczechowicz, prof. UWM

Redaktor prowadząca
Izabela Pałasz-Alwasiak

© Copyright by Currenda Spółka z o.o.

ISBN: 978-83-68712-14-8
e-isbn: 978-83-68712-17-9

Wydanie 1
Sopot 2026

Wydawca

Currenda Sp. z o.o.
al. Niepodległości 703A
81-853 Sopot
tel./faks: 58 550 38 75

www.sklep.currenda.pl

Spis treści

Autorzy poszczególnych części komentarza	7
O autorach	9
Wprowadzenie	II
Wykaz ważniejszych skrótów	I3
Rozdział 1. Przepisy ogólne	15
Rozdział 2. Wydatki	33
Rozdział 3. Opłaty komornicze	117
Oddział 1. Opłaty komornicze	120
Oddział 2. Opłaty egzekucyjne w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych	138
Oddział 3. Opłaty egzekucyjne w sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych	163
Oddział 4. Pozostałe opłaty	186
Rozdział 4. Zwolnienie od kosztów komorniczych i obniżenie opłaty	197
Rozdział 5. Przepisy zmieniające i przejściowe oraz przepis końcowy	230

Autorzy poszczególnych części komentarza

Kinga Flaga-Gieruszyńska	art. 2
Grzegorz Kamieński	art. 1, 18–26, 28–32, 40–44
Aleksandra Klich	art. 3–4
Joanna Studzińska	art. 27
Marcin Ułasz	art. 5–17, 45–48
Artur Żurowicz	art. 33–39

O autorach

Kinga Flaga-Gieruszyńska – doktor habilitowana nauk prawnych; profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, kierownik Zespołu Badawczego Prawa Cywilnego Procesowego, Prawa Medycznego i Nowych Technologii na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego; redaktor naczelna Wydawnictwa Currenda; radca prawny; przewodnicząca Rady Programowej Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej; wiceprzewodnicząca Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego przy Ministrze Sprawiedliwości; członkini Rady Naukowej NASK; autorka licznych publikacji z zakresu postępowania cywilnego; specjalistka w zakresie prawa cywilnego procesowego, arbitrażu i mediacji, prawa medycznego, nowych technologii w prawie oraz prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego.

Grzegorz Kamiński – doktor nauk prawnych; wykładowca akademicki; adiunkt w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu; radca prawny; autor ponad 200 publikacji naukowych, m.in. z zakresu prawa egzekucyjnego; w kręgu jego zainteresowań badawczych znajdują się: postępowanie cywilne, prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne oraz zagadnienia związane z przedsiębiorczością.

Aleksandra Klich – doktor nauk prawnych; radca prawny; adiunkt w Instytucie Nauk Prawnych Uniwersytetu Szczecińskiego, senior lecturer na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wileńskiego, kierownik Kliniki Prawa na Wydziale Prawa Uniwersytetu Szczecińskiego, zastępca przewodniczącego Komisji Pojednawczej Uniwersytetu Szczecińskiego; członkini Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Szczecińskim; członkini Zarządu European Network for Clinical Legal Education (ENCLE) i Rady Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych; członkini redakcji European Journal of Legal Education; jako trener prowadzi szkolenia i warsztaty z zakresu postępowania cywilnego, praw konsumenta, prawa medycznego, praw pacjenta, ochrony danych osobowych oraz

RODO; wiceprzewodnicząca Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Szczecinie II kadencji na lata 2018–2023.

Joanna Studzińska – doktor habilitowana nauk prawnych; profesor Akademii Leona Koźmińskiego, kierownik Zakładu Postępowania Cywilnego ALK; redaktor naczelna czasopisma samorządu komorników sądowych „Nowa Currenda”; radca prawny; specjalista w zakresie szeroko pojętego postępowania cywilnego, w tym postępowania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów i postępowania egzekucyjnego; autorka licznych publikacji z zakresu postępowania cywilnego.

Marcin Uliasz – doktor habilitowany nauk prawnych; profesor Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu; sędzia Sądu Okręgowego w Lublinie; autor i współautor wielu opracowań z zakresu postępowania cywilnego, w tym komentarzy do Kodeksu postępowania cywilnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o kosztach komorniczych; wykładowca prowadzący szkolenia dla praktyków (sędziów, komorników sądowych i radców prawnych).

Artur Żurowicz – doktor nauk prawnych; komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin–Prawobrzeże i Szczecin–Zachód w Szczecinie, komornik wizytator Izby Komorniczej w Szczecinie; wykładowca oraz autor publikacji poświęconych problematyce prawa egzekucyjnego; w swojej działalności łączy pracę naukową z wieloletnim doświadczeniem praktycznym.

Wprowadzenie

Ustawa o kosztach komorniczych stanowi istotny element kształtowania systemu egzekucji sądowej, regulujący kwestie związane z opłatami i wydatkami w zakresie postępowań i czynności prowadzonych przez komorników sądowych. Przepisy te mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia skutecznej egzekucji sądowej, przy jednoczesnym zrównoważeniu interesów wierzycieli, dłużników oraz zapewnieniu stabilnej sytuacji ekonomicznej samych komorników sądowych. Ten ostatni aspekt na gruncie tej ustawy jest szczególnie problematyczny.

Celem niniejszego komentarza jest szczegółowe omówienie przepisów ustawy, ich interpretacja oraz wskazanie praktycznych aspektów stosowania regulacji w codziennej pracy komorników i uczestników postępowania egzekucyjnego. Komentarz uwzględnia zarówno orzecznictwo sądów, jak i stanowiska doktryny prawniczej, co pozwala na pogłębioną analizę funkcjonowania systemu kosztów komorniczych.

Przygotowane opracowanie ma na celu przedstawienie kompleksowego obrazu regulacji dotyczących kosztów komorniczych, zasad ich ustalania oraz możliwości obniżenia lub zwolnienia z tych opłat. Szczególną uwagę poświęcono również zagadnieniom związanym z weryfikacją wysokości opłat oraz środkiem ochrony przysługującym uczestnikom postępowania.

Analiza przepisów ustawy na tle ogólnych zasad postępowania egzekucyjnego pozwala zrozumieć ich praktyczne konsekwencje i dostosować działania komorników sądowych i stron postępowania do obowiązujących norm. Mamy nadzieję, że komentarz ten będzie cennym narzędziem dla komorników sądowych, sędziów oraz wszystkich zainteresowanych tematyką egzekucji sądowej.

Zapraszamy do lektury i analizy przepisów na potrzeby ich praktycznego stosowania.

dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. US
dr hab. Joanna Studzińska, prof. ALK

Wykaz ważniejszych skrótów

pr.up.	–	ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 794 ze zm.)
pr.rest.	–	ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1428)
k.k.w.	–	ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2024 r. poz. 706 ze zm.)
k.p.c.	–	ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.)
k.p.k.	–	ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.)
u.k.k.	–	ustawa z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 377)
u.k.s.	–	ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1691, 1860)
u.k.s.c.	–	ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 959 ze zm.)
u.k.s.e.	–	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1309, 1669)
u.o.z.r.	–	ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz.U. z 2017 r. poz. 1278)
VATU	–	ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług

Skróty czasopism

BISP	–	„Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych”
MoP	–	„Monitor Prawniczy”
PES	–	„Problemy Egzekucji Sądowej”
PPE	–	„Przegląd Prawa Egzekucyjnego”

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Literatura: Drembkowski P., Majsnerowski K., *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, red. P. Drembkowski, Warszawa 2024, Legalis; Fronczek R. [w:] R. Fronczek, W. Grajdura, M. Uliasz, *Komentarz do ustawy o kosztach komorniczych* [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Kodeks Etyki Zawodowej Komornika Sądowego. Komentarz*, red. M. Wójcikowska-Świeczkowska, J. Świeczkowski, wyd. II, Warszawa 2024; Jagieła J., *Postanowienia komornika w przedmiocie kosztów postępowania egzekucyjnego* [w:] *Analiza i ocena ustawy o komornikach sądowych oraz ustawy o kosztach komorniczych*, red. A. Marciniak, Sopot 2018; Klonowski M., *Komentarz do art. 3 u.k.k.* [w:] *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz* [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, red. R. Reiwer, Warszawa 2021, Legalis; Kunicki I., *Sposoby uzyskiwania należności z tytułu opłat komorniczych w świetle ustawy o kosztach komorniczych* [w:] *Ars in vita. Ars in iure. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu*, Warszawa 2018; Kunicki I., *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, Warszawa 2018; Majsnerowski K., *Komentarz do art. 4 u.k.k.* [w:] *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, red. P. Drembkowski, Warszawa 2024, Legalis; Marciniak A., *Koszty egzekucji komorniczej. Propozycje zmian regulacji prawnej* [w:] *Założenia projektu nowej ustawy o komornikach sądowych. Materiały ogólnopolskiej konferencji naukowej pod patronatem Ministra Sprawiedliwości, Warszawa, 21 października 2013 r.*, red. A. Marciniak, Sopot 2013; Marciniak A., *Sądowe postępowanie egzekucyjne*, Warszawa 2023; Mendrek A., *Komentarz do art. 2 ustawy o kosztach komorniczych* [w:] *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, red. A. Mendrek, Sopot 2021, Czytelnia Currendy; Mendrek A., *Komentarz do art. 3 u.k.k.* [w:] *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, red. A. Mendrek, Warszawa 2021, Legalis; Mendrek A., *Koszty komornicze w świetle nowelizacji z 9.03.2023 r.*, „Monitor Prawniczy” 2023, nr 9; Mendrek A., *Orzekanie o kosztach egzekucyjnych według ustawy o kosztach komorniczych* [w:] *Analiza i ocena ustawy o komornikach sądowych oraz ustawy o kosztach komorniczych*, red. A. Marciniak, Sopot 2018; Reiwer R., *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, Warszawa 2021; Świtkowski M., *Koszty komornicze w postępowaniu egzekucyjnym*, LEX/el. 2024; Uliasz M. [w:] *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. System Postępowania Cywilnego. Tom 8*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2021; Uliasz M., *Koszty doręczeń elektronicznych jako wydatek komornika*, „Przegląd Prawa Egzekucyjnego” 2023, nr 3; Uliasz M., *Opłaty egzekucyjne według ustawy o kosztach komorniczych – zagadnienia wybrane* [w:] *Komornicy sądowi i egzekucja w nowej rzeczywistości prawnej*, red. R. Kulski, Sopot 2019.

Koszty komornicze

Art. 1. Ustawa określa wysokość kosztów komorniczych i zasady ich ponoszenia oraz tryb postępowania w sprawach dotyczących tych kosztów.

1. Cel regulacji. Ustawa o kosztach komorniczych weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Nowy akt prawny zastąpił ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w tym zakresie, w którym regulowała ona zagadnienia odnoszące się do opłat i wydatków w postępowaniach prowadzonych przez komorników sądowych. Projektodawcy przyjęli założenie, że nowe akty prawne mają porządkować materię egzekucyjną, wyodrębniając w niej zagadnienia ustrojowe (ustawa o komornikach sądowych), koszty egzekucji (ustawa o kosztach komorniczych) oraz przepisy dotyczące zasad prowadzenia egzekucji (znowelizowane przepisy Kodeksu postępowania cywilnego). W ten sposób regulacje prawne egzekucji sądowej miały – w zamyśle projektodawców – tworzyć przejrzysty system (Uzasadnienie projektu ustawy o kosztach komorniczych, druk sejmowy nr 1581, Sejm VIII kadencji, s. 1). Wprowadzone rozwiązania były postulowane w środowisku naukowym i komorniczym od wielu lat (tak np. A. Marciniak, *Koszty egzekucji komorniczej. Propozycje zmian regulacji prawnej* [w:] *Założenia projektu nowej ustawy o komornikach sądowych. Materiały ogólnopolskiej konferencji naukowej pod patronatem Ministra Sprawiedliwości, Warszawa, 21 października 2013 r.*, red. A. Marciniak, Sopot 2013, s. 152).

2. Projekt regulacji. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że problematyka kosztów komorniczych dotyczy bezpośrednio stron postępowania egzekucyjnego i komorników sądowych. O jej doniosłości, ale i kontrowersyjności świadczy przede wszystkim liczba skarg na czynności komorników odnośnie do kosztów postępowania egzekucyjnego oraz liczne wypowiedzi doktryny. Opracowanie nowej regulacji dotyczącej powyższych zagadnień okazało się konieczne z uwagi na pojawiające się wątpliwości związane ze stosowaniem dotychczasowych przepisów, ale także ze względu na konieczność wprowadzenia przejrzystych zasad finansowania systemu egzekucji sądowej oraz rozwiązań motywujących dłużników do dobrowolnej spłaty zobowiązań stwierdzonych tytułami egzekucyjnymi. W uzasadnieniu projektu ustawy zaznaczono: „Tytuł ustawy wskazuje, że reguluje ona wyłącznie koszty postępowań prowadzonych przez komornika sądowego. Chodzi tu zarówno o postępowania egzekucyjne, jak też inne postępowania prowadzone przez komornika (np. w celu sporządzenia spisu inwentarza) oraz inne czynności zlecone komornikowi, które nie mają charakteru czynności egzekucyjnych (np. doręczanie

pism). Koszty postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez sąd oraz koszty innych czynności sądowych podejmowanych przez sąd (jako sąd egzekucyjny) znalazły się poza zakresem regulowanym projektowaną ustawą. Niemniej jednak w projekcie przewidziano również nowelizację ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 623, z późn. zm.)” (Uzasadnienie projektu ustawy o kosztach komorniczych, druk sejmowy nr 1581, Sejm VIII kadencji, s. 1).

3. Zakres regulacji. Ustawa o kosztach komorniczych reguluje kwestie związane z kosztami komorniczymi, a więc wydatkami (art. 5–17 u.k.k.), opłatami komorniczymi (art. 18–44 u.k.k.), zwolnieniami od kosztów komorniczych (art. 45–47 u.k.k.) oraz obniżeniem opłaty (art. 48 u.k.k.).

4. Zgodność ustawy z Konstytucją. W wyroku z dnia 1 grudnia 2020 r., P 6/19, Dz.U. poz. 2184, Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 52 ust. 2 u.k.k. w zakresie, w jakim dotyczy umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela złożony przed dniem wejścia w życie tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 i 32 ust. 1 Konstytucji RP. Trybunał podniósł m.in., że „Z punktu widzenia przesłanek umorzenia postępowania egzekucyjnego, nie ma znaczenia, jakimi pobudkami kieruje się wierzyciel składający wniosek o jego umorzenie. Organ egzekucyjny, umarzając postępowanie, nie bada dobrej lub złej wiary wierzycieli. Złożenie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego jest wiążące dla komornika. Ustawodawca nie przewidział żadnych dodatkowych wymagań, od których spełnienia uzależnia uwzględnienie takiego wniosku. Przede wszystkim wniosek taki nie wymaga uzasadnienia ani nie podlega kontroli komornika. Co do zasady wniosek o umorzenie może być skutecznie zgłoszony na każdym etapie postępowania egzekucyjnego. Choć okoliczności te, jak już wyżej wskazano, powodowały w niektórych wypadkach nadużywanie przepisów o opłatach egzekucyjnych do generowania dodatkowych kosztów, którymi obciążani byli dłużnicy, to w ustawie brak jest narzędzi pozwalających na badanie, czy wierzyciele wnoszący o umorzenie postępowania działali w dobrej czy w złej wierze. Skoro ustawodawca nie wprowadził narzędzi weryfikacji, to nie może wszystkich wierzycieli traktować, jakby działali w złej wierze”.

Z kolei uchwałą z 25 października 2019 r. nr 2222/VI Krajowa Rada Komornicza skierowała do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisów ustawy o kosztach komorniczych i wniosła o stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności:

- 1) art. 4 zdanie 2, art. 7 ust. 2 i ust. 5 w związku z art. 21, art. 25 ust. 1, art. 27 ust. 1 i 2, art. 28, art. 34 ust. 1, art. 35, art. 40, art. 42, art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych z art. 64 ust. 2

w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP oraz z art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 20 marca 1952 r.;

- 2) art. 6 w związku z art. 5 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych z art. 64 ust. 2 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP oraz z art. 1 powołanym w punkcie 1 Protokołu;
- 3) art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych w zakresie „w jakim pomija obowiązek uiszczenia przez wierzyciela opłaty od wniosku o wszczęcie egzekucji świadczeń pieniężnych”, z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP;
- 4) art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych z art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP;
- 5) art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych z art. 21 ust. 1 Konstytucji RP;
- 6) art. 21 ust. 1 zdanie 3 i 4, art. 16 ust. 4, art. 27 ust. 2, art. 28 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych z „zasadą rzetelności i sprawności działania instytucji publicznych” wyrażoną w preambule oraz z art. 2 w związku z art. 45 Konstytucji RP;
- 7) art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych w zakresie „wyrażonego w tym przepisie prawa do wykonywania prawomocnego wyroku sądu” z „zasadą rzetelności i sprawności działania instytucji publicznych” wyrażoną w preambule w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz z art. 45 Konstytucji RP;
- 8) art. 6 w związku z art. 5 oraz art. 7 ust. 2, art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych z art. 2 Konstytucji RP;
- 9) art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 20, art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Wniosek oczekuje na rozpoznanie przez Trybunał Konstytucyjny (sprawa K 19/20).

5. Ocena regulacji. Ustawa nie do końca spełniła oczekiwania środowiska komorniczego (zob. uchwałę z 25 października 2019 r. nr 2222/VI Krajowej Rady Komorniczej, która skierowała do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie zgodności z Konstytucją RP szeregu przepisów ustawy o kosztach komorniczych) i była przedmiotem krytyki doktrynalnej (zob. np.: R. Fronczek [w:] R. Fronczek, W. Grajdura, M. Uliasz, *Komentarz do ustawy o kosztach komorniczych* [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Kodeks Etyki Zawodowej Komornika Sądowego. Komentarz*, red. M. Wójcikowska-Świeczkowska, J. Świeczkowski, wyd. II, Warszawa 2024, art. 1, Nb 2

i n.; M. Uliasz, *Opłaty egzekucyjne według ustawy o kosztach komorniczych – zagadnienia wybrane* [w:] *Komornicy sądowi i egzekucja w nowej rzeczywistości prawnej*, red. R. Kulski, Sopot 2019, s. 140; I. Kunicki, *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, Warszawa 2018, s. 17; odmiennie: R. Reiwer [w:] R. Reiwer, *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, Warszawa 2021, art. 1). Potwierdzeniem szeregu mankamentów ustawy jest fakt, iż od chwili jej uchwalenia ustawa o kosztach komorniczych była sześciokrotnie nowelizowana.

6. Systematyka ustawy. Ustawa składa się z pięciu rozdziałów: „Przepisy ogólne”, „Wydatki”, „Opłaty komornicze”, „Zwolnienie od kosztów komorniczych i obniżenie opłaty” oraz „Przepisy zmieniające, przejściowe oraz przepis końcowy”.

7. Akty wykonawcze. Ustawa wykonywana jest przez dwa rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości: z 21 grudnia 2018 r. w sprawie maksymalnej wysokości wynagrodzenia za udzielenie informacji komornikowi sądowemu (Dz.U. z 2018 r. poz. 2486) oraz z 30 listopada 2018 r. w sprawie pobierania przez komorników opłat sądowych od wniosków o wpis w księdze wieczystej i ich przekazywania sądom oraz prowadzenia ewidencji pobranych opłat sądowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2319).

8. Orzecznictwo. W przeciwieństwie do wcześniejszego stanu prawnego, w którym ustawa o komornikach sądowych i egzekucji regulowała całokształt zagadnień ustrojowych dotyczących komorników sądowych, funkcjonowania systemu finansowania egzekucji sądowej, jak i szczegółowych zasad poboru opłat egzekucyjnych, od dnia 1 stycznia 2019 r. zagadnienia te zostały podzielone między ustawę o komornikach sądowych i ustawę o kosztach komorniczych. Dlatego też należy mieć na względzie, że przepis art. 52 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych odnosi się do postępowań wszczętych i niezakończonych jedynie w zakresie, w którym pokrywa się on z przedmiotem regulacji objętym tą ustawą. Jest to zastrzeżenie istotne, albowiem ustawa o kosztach komorniczych określa wysokość kosztów komorniczych i zasady ich ponoszenia oraz tryb postępowania w sprawach dotyczących tych kosztów (art. 1 tej ustawy), ale już nie zasady wynagradzania komorników sądowych. Nie odnosi się ona również do istotnej kwestii, jaką jest istota samej opłaty egzekucyjnej – problematyka ta została uregulowana w art. 149 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych. W konsekwencji prowadzi to do uznania, że w postępowaniach wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy przepisy dotychczasowe stosuje się jedynie w zakresie określania wysokości opłat egzekucyjnych i wydatków, zasad ich ponoszenia oraz trybu postępowania

dotyczącego tych kosztów. Nie odnosi się to jednak do zasad ustalania wynagrodzenia komornika za prowadzenie tych spraw oraz określenia, czym w istocie jest opłata egzekucyjna. W tym zakresie zastosowanie mają z dniem 1 stycznia 2019 r. przepisy art. 149–150 ustawy o komornikach sądowych, z wyjątkiem przewidzianym w art. 283 tej ustawy (postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 kwietnia 2023 r., III FSK 4842/21, Legalis nr 2923477).

Definicja kosztów komorniczych

Art. 2. Koszty komornicze obejmują wydatki komornika sądowego, zwanego dalej „komornikiem”, poniesione w toku prowadzonego przez niego postępowania egzekucyjnego, innego postępowania albo dokonywania innych czynności oraz opłaty komornicze.

1. Istota regulacji. Ustawa o kosztach komorniczych reguluje całokształt zagadnień odnoszących się do finansowania czynności komorników sądowych w postępowaniach egzekucyjnych, innych postępowaniach oraz dokonywania innych czynności podejmowanych przez nich w ramach kompetencji ustawowych. Kompleksowość tej regulacji powoduje, że komentowana ustawa jest wyłącznym źródłem prawa w zakresie ustalania kosztów komorniczych. Jednak ustawa ta nie obejmuje kosztów działania pełnomocnika oraz kosztów działania uczestników postępowania. Koszty te komornik ściąga wraz z egzekwowanym świadczeniem na podstawie art. 770 § 1 k.p.c. i ustala postanowieniem wraz z zakończeniem postępowania egzekucyjnego (art. 770 § 2 k.p.c.).

2. Pojęcie „kosztów komorniczych”. Nazwa „koszty komornicze” obejmuje zarówno należności ponoszone przez komornika, jak i koszty ponoszone na rzecz komornika. Koszty komornicze to koszty związane z postępowaniami prowadzonymi przez komornika albo dokonywanymi przez niego czynnościami, którymi według ustawy i w przypadkach w niej przewidzianych mogą być obciążone strony lub uczestnicy tych postępowań albo czynności (M. Uliasz [w:] *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. System Postępowania Cywilnego. Tom 8*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2021, s. 1549).

3. Pojęcie „koszty postępowania egzekucyjnego”. W tym przypadku należy wyraźnie wskazać zasadniczą różnicę między postępowaniem egzekucyjnym a egzekucją sądową. Postępowanie egzekucyjne określa się jako sposób przeprowadzenia egzekucji. Egzekucja sądowa odbywa się w ramach postępowania egzekucyjnego. Jak wskazuje A. Marciniak, postępowanie egzekucyjne wszczyna wierzyciel, natomiast egzekucję – organ egzekucyjny. Między

złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji a jej wszczęciem organ egzekucyjny podejmuje czynności, które nie są jeszcze czynnościami egzekucyjnymi, a służą m.in. uzupełnieniu braków formalnych wniosku o wszczęcie egzekucji lub usunięciu niektórych przyczyn niedopuszczalności tego wniosku. Postępowanie egzekucyjne może ograniczyć się do tego stadium początkowego i wówczas do wszczęcia egzekucji nie dojdzie (A. Marciniak, *Sądowe postępowanie egzekucyjne*, Warszawa 2023, s. 24). Do kosztów postępowania egzekucyjnego należą wydatki i opłaty komornicze ponoszone w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika jako organ egzekucyjny oraz w postępowaniu prowadzonym przez sąd jako organ egzekucyjny, w którym komornik wykonuje jedynie niektóre czynności (np. wykonuje czynności dotyczące osadzenia dłużnika w areszcie w toku egzekucji świadczenia niepieniężnego).

4. Podział kosztów komorniczych. Koszty komornicze obejmują dwa rodzaje obciążeń odnoszących się do wykonywania czynności przez komornika sądowego:

- a) wydatki komornika sądowego – koszty ponoszone bezpośrednio przez komornika sądowego w związku z wykonywanymi czynnościami określonymi w ustawie o komornikach sądowych;
- b) opłaty komornicze – określone przepisami prawa stałe stawki za poszczególne czynności komornicze oraz wyrażona procentowo prowizja od kwoty uzyskanej w wyniku egzekucji.

5. Wydatki. Wydatki zostały szczegółowo uregulowane w Rozdziale 2 komentowanej ustawy (art. 5–17). Odnośnie do wydatków znajdują również zastosowanie przepisy art. 45–48 komentowanej ustawy dotyczące zwolnienia od kosztów komorniczych. Wydatki odnoszą się do postępowań i poszczególnych czynności powierzonych komornikom sądowym na podstawie art. 3–3b ustawy o komornikach sądowych. Wydatki te wyróżniają się tym, że dają się przypisać konkretnemu postępowaniu albo poszczególnym czynnościom wykonywanym przez komornika sądowego. Należą one do jednej z kategorii wymienionych w art. 6 ustawy o kosztach komorniczych.

Pojęcie „wydatków” w rozumieniu komentowanego przepisu nie obejmuje wydatków określonych w art. 152 ustawy o komornikach sądowych jako „koszty działalności egzekucyjnej”, do których należą:

- 1) koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną;
- 2) koszty ochrony zajętego mienia oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;